

O DEMOKRACIJI

Danes mislimo povedati nekaj misli o tako priljubljenih besedah mnogih ljudi: »to ni demokratično«, »to je protisocialistično«. Take besede sliši za svojim hrbtom mojster, ki je pokaral delavca, ker ni bil pri stroju ali je pokvaril izdelek.

Da ni socialistično, si utegnil slišati od nekaterih, ko je upravni odbor izdal odlok o polurnem presledku med izmenami.

Socialistično pa bi bilo, če bi vsakdo imel 50 dinarjev na uro, si misli marsikdo.

»Demokratično« je, da lahko v tovarni delaš, kolikor se ti zljubi, pa da točno drugače narediš, kot ti ukaže mojster, tako si marsikdo predstavlja. Da pa moraš biti pet minut pred začetkom dela pri svojem stroju, da moraš ubogati mojstra, da ne smeš izgubljati časa s kajenjem vsakih pet minut, da se ne smeš v tovarni prelepati, zamujati dela itd., to je za nekatere nedemokratično in nesocialistično.

Nekateri tudi mislijo, da je pravilno in demokratično, če nekomu izplačaš brez potrdila dvakratni denar za nekaj, kar ni zaslužil. Mislijo, da je pravilno, če se nekaj napravi, kar je proti uredbam in zakonu. Kratko rečeno, nekateri mislijo, da je demokratično takrat, če nekaj naredijo, kar se njim hoče, pa če je drugače prav ali ne. Nekateri mislijo, da je socialistično takrat, če lahko malo delajo, pa pri tem veliko zaslužijo. Dosti jih je, ki vidijo pod besedo demokracija in socializem molzno kravo, od katere bodo samo prejeli in nič dajali.

Take demokracije in takega socializma pa nikjer na svetu praktično ne poznajo, zato tega tudi mi ne bomo nikoli poznali. Besedi »demokratično« in »socialistično«, sta preveč resni in s prevelikimi žrtvami pridobljeni, da bi jih mi danes zamenjali s tem, kar prav tisti hočejo, ki se nato največkrat sklicujejo, namreč z anarhijo in lenobo ter pohlepom po svoji blaginji na račun drugih.

Demokracija v naši tovarni je, da lahko vsakdo odloča pri upravljanju tovarne. Demokracija je, da je delavec kot človek enak mojstru, inženirju, uradniku. Socialistično v naši tovarni je, da se posameznik kot celota bori za boljše življenje, toda ne na način, da več poje kot zasluži s svojim delom. Mi vsi vemo, da prinaša socializem boljše življenje, toda tega si je treba ustvariti, zaslužiti. Vsakomur je jasno, da mora kmet, ki hodi v gostilno in pije, kmetijo prodati, obenem pa mora tudi s pitjem prenehati.

Naša tovarna živi na precej enakih pogojih. Če bi delili samo plače in malo delali, potem bi tovarno kaj kmalu zapravili, nehala bi delati in prenehale bi tudi naše plače.

Ker pa mi hočemo živeti, bo še precej časa pomenila za nas beseda socializem trdo, a pošteno delo. Pomenila bo dobro gospodariti, stalno povečavati in dopolnjevati tovarno in naprave v njej, delati v tovarni tako, kot se mora delati in kot bi delal vsak pameten človek, če bi bila tovarna njegova.

Še vzornejši red, še vzornejša disciplina, še večja delovna storilnost, so pogoji, ki vodijo do socializma, kajti socializem ni in ne more biti le fraza lenuhov, temveč je socializem za poštene delavce, ki si služijo kruh s poštenim delom. Zaradi tega spoštujemo v tovarni vsakogar, ki disciplinirano dela, a o demokraciji in socializmu govori le pošteno in zavedno. Tak človek dejansko gradi socializem sebi in zanamcem.

Človeka, ki mu je vsaka druga beseda socializem, njegovo delo pa slabo, bomo kar »nedemokratično in nesocialistično« izključili iz svoje srede. Manj govorjenja, več dela, več poštenosti, to so osnovni pogoji, ki nam prinašajo lepše življenje. Kako pa si ga bomo ustvarili, nas pa uči socializem.

NORME SO PREVISOKE

Marsikdo zelo težko dosega normo. Več kot 80% pa je delavcev, ki normo dosegajo ali jo celo presejajo. Vendar je za dosego norme vse preveč truda in napora. Mnogi se po neumnosti mučijo in mučijo na strojih, toda norme, ki so napram drugim tovarnam celo nižje, ne morejo dosegati.

Kje so vzroki? Po eni strani se mučiš in delaš, da od tebe teče, po drugi strani pa pravimo, da je norma še prenizka.

Glavni vzroki so naslednji:

a) Poiskati je treba najbolj prikladno delovno metodo na svojem delovnem mestu (grif) tako, da

telo dela enakomerno in stalno. Na ta način se polagoma utrdiš v izvajanju delovne faze.

b) Najti je treba način dela, da čim manj hodiš od delovnega mesta, da imaš material takoj pri roki, da odlagaš izdelek takoj poleg stroja na stolico ali na tla na določeno mesto.

c) Na stroj je treba čimbolj paziti, ga redno mazati in odstranjevati napake. Nemazan in forsiran stroj se ti stokrat maščuje. Če misliš, da boš napravil na stroj več komadov, če ne boš mazal, ker se boš z mazanjem zamudil pet minut, se motiš. Stroj boš zaradi malomarnega vzdrževanja moral v delovnem času večkrat ustavljati, ti boš pa z delom čakal ter seveda napravil manj.

d) Od dobro in pravilno brušenih rezil je odvisen v veliki meri tvoj efekt. Brusar mora brusiti po navodilih, sicer se pa dober brusar sam zanima kako naj brusi, da bo stroj bolje delal.

e) Stalno moraš kontrolirati »mase« na svojem stroju. Samo en milimeter naj se premakne, pa ti gre lahko delo celega dneva v izgubo. Na pravilno dimenzijo pri razrezu in pravilno kvaliteto ter

delo v ostalih oddelkih se pazi vsak dan bolj. Nikakega efekta nimamo, če strojna nekaj napačno izreže, brusilnica napako ponovi s tem, da take komade brusi, potem pa še politirna politira, v montaži pa se vse skupaj vrže proč. Vse delo je bilo do tukaj zastoj, pa če tudi si zato dobil plačilo. Maščuje se pri končnem obračunu ob mesecu celemu podjetju! Če ti pa že mojster zavrne napačno izrezane komade je gotovo, da tisti dan norme gotovo ne boš več dosegel.

Če pri nas vsaj delno odpravimo nešteto pomanjkljivosti, bodo postale norme igrača. Plačilo za svoje delo boš laže dosegel, podjetje pa bo kot celota izvažalo boljše izdelke ter bo tudi kot celota imelo večji gospodarski efekt.

Zaradi tega se je treba pri delu neprestano zavedati, da je delo posameznika silno važno, kajti nihče ne izdela nekega artikla do konca. Če pa vsak določeno fazo dela, ki jo mora na artiklu napraviti, naredi dobro, pomaga pri istem artiklu svojemu delovnemu tovarišu, ki se lahko na tvoje storjeno delo zanese ter laže opravi svoje delo.

S seje upravnega odbora

5. maja je novoizvoljeni upravni odbor pod predsedstvom tov. Rozmana pričel z delom.

Na tej seji je stari upravni odbor predal posle novemu. Posle je predal na podlagi analize dela lanskega leta, predvsem pa na podlagi revizijskega poročila komisije za potrditev bilance.

Na podlagi bilance se je izkazalo, da je bilo delo v preteklem letu uspešno. Kljub temu, da je bilo lansko leto za podjetje kritično, ker se je tovarna gradila, a v še nedograjeni tovarni izvrševala proizvodnja, smo uspeli, da smo v preteklem letu dvignili produkcijo zelo visoko, začeli delati za izvoz, tako, da je letni rezultat tak, da je čisti zaslužek podjetja 24.500.000 dinarjev. Tega upravni odbor ni nesmiselno zapravljal, ni delil nagrad in trinajstih plač, nasprotno je kolektiv večkrat v lanskem letu prejel samo 98% plačo.

Uspeh tovarne je ogromen, kajti popolnoma sami smo financirali iz svojega zaslužka gradnjo tovarniškega objekta in nakup nujno potrebnih strojev. Za vse to smo plačali 32 milijonov dinarjev. S tem smo dosegli, da smo že v lanskem letu zaposlili v naši tovarni 150 brezposelnih delavcev in dali take pogoje razvoju tovarne, da zaposluje danes že 470 delavcev in delavk ter se bo to število še povečalo.

Poleg tega, da imamo plačano vse, kar smo lani napravili, nam je ostalo iz lanskega leta še 2,5 milijona za investicije v letošnjem letu. V tem mesecu pa bo podjetje izplačalo za tiste mesece lanskega leta, ko so delavci dobili samo 98% plače, še 2% za nazaj.

Novi upravni odbor je poročilo odobril ter za lansko leto podelil nagrado v višini 10.000 dinarjev tovarišici Renčljevi, ki je kljub temu, da podjetje nima knjigovodje, vodila knjigovodstvo podjetja vzorno in po predpisih sestavila bilanco za preteklo leto tako, da jo je Okrajna revizijska komisija potrdila po natančnem pregledu. Tov. Renč-

ljeva je kljub svoji mladosti delala bilanco dva meseca, poleg rednega knjiženja, tako da je nagrada utemeljena ter resnično zaslužena.

Pri drugi točki dnevnega reda je upravni odbor po daljši debati in vsestranskem razpravljanju sprejel načrt dela za letošnje leto. Podjetje mora v prvi vrsti izboljšati svojo notranjo organizacijo, povečati storilnost dela z odstranitvijo nešteti nedostatkov, strokovno dvigniti svoj kolektiv. Podjetje ne bo imelo v tem letu prevelikih investicij, kajti silno važno je, da najprej utrdi svoj položaj, potem pa nadaljuje z rastjo.

Upravni odbor je zaradi tega sprejel in dal logo upravi, da v prvi vrsti zgradi lopo za skladiščenje lesa, v kateri bo prostora najmanj za 800 m³ desk. Baraka bo stala okrog 7 milijonov dinarjev. Dalje bo podjetje v letošnjem letu dogradilo stranišča, napeljalo vodovod v tovarno, uredilo garderobe, podaljšalo zgradbo stolarnice, nakupilo nekaj novih strojev, uredilo ogrevanje tovarne in še celo vrsto nujno potrebnih stvari.

Za vse to bo podjetje iz svojih sredstev investiralo 16.400.000 dinarjev, poleg barake, ki se bo gradila z investicijskim kreditom.

Pri tretji točki je predsednik upravnega odbora analiziral težkoče pri proizvodnji. Težave, ki nastajajo pri proizvodnji so zaradi tega, ker tovarna še ni dograjena in še ni delovni proces utečen, v glavnem pa, ker se delavstvo še bori z začetnimi težavami, zaradi premajhne strokovnosti in poznavanjem raznih strojev. Za čimprejšnjo odstranitev teh problemov je potrebno, da se neprestano poučuje delavstvo po mojstrih, tako da se bo dvignil celotni kolektiv in se bo s tem odstranila pomanjkljivost naših delavcev.

Na seji je upravni odbor sprejel tudi poročilo komisije za izdelavo tarifnega pravilnika. Vendar je sprejel samo splošni del pravilnika, ostali del, kjer so obdelane tarifne postavke, pa je sklenil, da

je bolje, da se prej prediskutira po posameznih oddelkih, tako da bo lahko vsak delavec sodeloval ter bo na ta način vsak s tarifnim pravilnikom seznanjen.

Na koncu je upravni odbor sprejel odlok o prodaji odpadkov delavcem in ostalim potrošnikom.

SKLEP

Upravni odbor KLI je na svoji seji dne 5. 5. 1954 reguliral ceno odpadkom za kurjavo ter določil količine, ki jih lahko naši delavci in uslužbenci prejmejo po nižjih cenah. Izdal je sledeči sklep:

1. Vsak član našega kolektiva, ki ima samostojno gospodinjstvo, ima pravico dobiti letno 1 voz, t. j. 3 m³ odpadkov po nižji ceni 160 din za 1 m³. Cena se razume za odpadke tovarne razen za odpadke pri prirezovalki, kjer se določi cena din 200 za 1 m³. Mehki odpadki pa se prodajo po din 100 za 1 m³.

Samci, ki delajo v našem podjetju, imajo po gornjih cenah pravico na 1 m³ odpadkov letno.

2. V primeru, da je odpadkov na razpolago več, ima vsak član našega kolektiva pravico kupiti več odpadkov po višji ceni.

Trdi odpadki din 500 za 1 m³, odpadki od prirezovalke din 600 za 1 m³, mehki odpadki din 150 za 1 m³.

3. Ostali koristniki dobijo odpadke po ceni din 1.000 za 1 m³ odpadkov, razen za odpadke jelše, kjer je cena za 1 m³ din 600.

○ mojstrih

V veliki meri je uspeh produkcije odvisen od dobrih mojstrov, delovodij in obratovodij. To so ljudje, ki v posameznih oddelkih izvajajo del proizvodnega načrta. Od njih je odvisno, če bo izdelek pravilno izdelan. Od njih je tudi odvisno, kako ljudje v oddelku delajo ter izvajajo proizvodnjo.

Nekateri mislijo, da zadostuje, če ima povprečen mizar zmožnost priganjati ljudi k delu, pa je že dober za delovodjo. Vendar ni tako. Dober mojster ali oddelkovodja je lahko samo tisti, ki je z večletnim praktičnim delom spoznal vse strani proizvodnje. Vendar pa samo poznavanje dela ne zadostuje, da bi nekdo lahko bil dober preddelavec ali obratovodja. Obratovodja mora znati organizirati delo v oddelku, napraviti načrt dela, obvladati vsak stroj v svojem oddelku in kar je najvažnejše, znati mora naučiti ljudi v svojem oddelku pravilno delati.

Dolgo je že tega, odkar vemo, da je priganjastvo nepravilno. Tam, kjer se tako dela, je uspeh pri delu minimalen. S silo, surovostjo in z drugimi takimi metodami se doseže ravno nasproten uspeh. S surovim priganjanjem se rodi pri delavcu odpor do dela samega in do obratovodje. Zaradi tega mora dober mojster svoje ljudi vzgajati, učiti, ljudem delo praktično pokazati v posameznih delovnih fazah. Ne sme pa od njih le zahtevati.

Mojster in obratovodja, ki bo delavcu pri delu pomagal, obenem pa bo strog do nerednežev in malomarnežev, bo imel proizvodnjo v svojem oddelku trdno v rokah. Tak mojster, ki bo nepristranski, a vseeno strog, bo tudi priljubljen pri svojih delavcih, kajti takšnih mojstrov se ljudje ne boje, ker vsakdo ve, da so njegovi resnični vodje pri delu. V takih mojstrih vidi delavec jamstvo za lastni uspeh pri delu.

Kakor mora biti mojster po eni strani dober, mora biti po drugi strani tudi strog.

Ni dober tisti mojster, ki misli, da mora delavcu neprestano višati normo ali pa nižati zaslužek, ni dober niti tisti, ki zapiše, da je delavec napravil manj, češ: »s tem bo podjetje pridobilo«.

Niti ni dober tisti mojster, ki se svojih ljudi boji. Pri takem mojstru trpi kvaliteta proizvodnje, trpi organizacija proizvodnje. Tak mojster pusti nezavednim delavcem delati kakor njim samim najbolje ugaja, pusti jim, da se slabi redijo na račun dobrih.

Še in še bi lahko govorili o mojstrih, kakršne bi potreboval naš delavec. Lahko pa rečemo, da je tisti mojster dober, ki nekaj zna ter je strog pri delu, a objektivni.

Vesti iz ostalih podjetij

Razen mizarske delavnice v Gornjem Logatcu, ki je po krivdi brezvestnega upravnika Jančarja, propadla, so ostala podjetja zabeležila v lanskem letu precejšen napredek.

Po revizijskem pregledu teh podjetij ob priliki predložitve bilanc, je bilo ugotovljeno, da so zaključila preteklo leto vsa aktivno. Vsekakor je treba pozdraviti veliko pobudo, ki jo ima gostinsko podjetje v Dol. Logatcu. V lanskem letu je obnovilo svoje lokale zelo okusno in to v glavnem iz svojih lastnih sredstev.

Po načrtih upravnika podjetja, tov. Jeršina, pa bo to podjetje že v letošnjem letu zgradilo v Naklu letno zabavišče, postavilo lesen paviljon za postrežbo in oder za ples. Mislimo, da bolj posrečene kraja v ta namen ne bi bilo mogoče najti ter smo prepričani, da bo postalo Naklo priljubljeno zabavišče Logačanov.

Tudi druga podjetja, n. pr. trgovsko, je v lanskem letu uredilo in izboljšalo svoje prostore, za druga pa je iz svojih sredstev zgradila veliko in prepotrebno skladišče trgovskega blaga.

V letošnjem letu ima mesarija v Dol. Logatcu velike načrte. Zgraditi namerava zelo potrebne hladilne naprave. Če se to uresniči, bo v letnih mesecih zelo izboljšana preskrba z mesom.

Velike investicije bo imelo Mlinsko podjetje. Odobreni so že načrti za gradnjo velikega žitnega silosa, ki bo imel kapaciteto 60 vagonov. Silos bo stal poleg mlina ter bo skoro 6 metrov višji od že itak visoke zgradbe mlina. Investicijska vrednost znaša 30 milijonov.

Organizacija novega podjetja Remont, ki se bo bavila z gradnjami, je toliko napredovala, da bo podjetje v kratkem že začelo obratovati.

IZ ZGODOVINE LOGATCA

Kljub temu, da nima Logatec zgodovinskih spomenikov in znakov, ki bi govorili o starosti kraja samega, lahko iz raznih zgodovinskih virov povzamemo, da je kraj sam staro bivališče ljudi že preko 3000 let.

Že mnogo poprej, preden so prišli v naše kraje Rimljani, za časa Keltov, je bil Logatec naselbina na današnjem prostoru Blekove vasi, in so jo imenovali Longaticum.

Okrog leta 500 pred n. š. so prišli v te kraje Rimljani, ki so obdržali staro ime Longaticum in tu ustanovili vojaška skladišča. Iz tistega časa je bila tudi važna poštna postaja, ker je skozi Longaticum peljala važna rimska cesta iz Ogleja v Ljubljano in dalje v Ptuj. Še danes so vidni ostanki zidovja, ki ga ljudstvo imenuje »Ajdovski zid« ali tudi »Rimske šance«.

Rimski naselbini so sledili Slovani, ki so zopet obdržali ime Longaticum — Logatec. Tudi v srednjem veku je ostal Logatec važno križišče prometnih poti. Tu se je cepila tovorna pot čez Hrušico v Gorico, druga iz Planine čez Martin hrib na Vrhniko, po tej poti so Čiči tovorili sol na Kranjsko. Iz Logatca je dalje vodila tovorna pot na Krvave jame in čez Rovte v Poljansko dolino.

V času Valvazorja so bili Logačani skoro sami tovarniki, ki so prenašali iz Vipave, Trsta, s Krasa in Goriškega vino ter drugo blago proti Ljubljani, Gradcu in Dunaju. Ko so leta 1584 uvedli redno poštno zvezo med Dunajem in Benetkami, je postal kraj važna poštna postaja.

Leta 1875 so prenesli okrajno sodnijo in glavarstvo iz Planine v Logatec. Na turško dobo spominjajo »krvave jame«, to je kraj borb s Turki leta 1480. Krajevno ime »Turški klaneci« pa spomi-

njajo na neuspeli turški napad leta 1491. Nadaljnji turški napadi so bili v letih 1496—1498 in leta 1522. V obrambo proti njim je obstojal v Dol. Logatcu obrambni tabor in drugi v današnjem Gornjem Logatcu.

V Logatcu je že pred Valvazorjevimi časi obstojal močan grad na današnjem Taboru in ne na Velikih bukvah, kot menijo nekateri. Današnji grad v Gor. Logatcu pa izvira iz 17. stoletja ter je bil last raznih plemiških rodbin, dokler ni leta 1848 postal last knezov Windischgraetov, ki so ga pozneje prepustili za uradniške prostore.

Logatec so v starih časih zadele večkrat tudi hude nesreče. Kuge so v letih 1480 in 1866 vas skoro uničile. Zidana kapelica na Martin hribu je spomin na kugo iz leta 1836. Dolnji Logatec so trije požari skoro uničili, in sicer v letih 1807, 1815 in 1876. Blekova vas pa je pogorela 1874. leta.

V dobi Francozov je imel francoski vojskovodja Bernardote v Logatcu svoj glavni štab. L. 1797 pa je nekaj časa prebival v vasi sam Napoleon Bonaparte.

Najstarejša ohranjena cerkev je na Taboru, medtem ko je bila logaška župnija ustanovljena že leta 1296 ter je spadala pod oglejski samostan. Zanimivo je, da je bila nekdanj v Logatcu znana božja pot, in sicer v nekdanj imenovano cerkev »Marija v Leševju«, v Cerkovski vasi.

To je samo nekaj podatkov iz zgodovine Logatca, ki so jih zbrali po raznih knjigah zgodovinarji. Dobro bi bilo, da bi to zgodovino ob priliki natančno proučili, da bi bili z njo seznanjeni. Najprimerneje bi to storil kak profesor zgodovine na logaški gimnaziji.

Kontrolirajmo svoj zaslužek

Mnogokrat se jeziš, da ti je tovariš Ante izplačal premalo, tvojemu sosedu pa preveč. Ali je kriva blagajna? Morda je krivo mezdno knjigovodstvo? Lahko se pojavi krivda v blagajni in mezdnem knjigovodstvu, toda pravi vzroki so drugje.

Z uvedbo normiranja se je namreč pojavilo to, da ima vsako delo drugo tarifno postavko, poleg tega se delajo še režijske ure. Sedaj pa se dogodi, da delaš tri ure neki artikel, ki se ga plača po normi po osnovi 32 din na uro, dve ure delaš zopet nekaj drugega, kar se plača po 33 din na uro in nazadnje delaš še navadne režijske ure, ki jih dobiš plačane n. pr. po 34 din na uro. V enem dnevu delaš torej tri vrste del. Vsako delo je drugače plačano. Pri enem si dosegel normo, pri drugem si bil pod normo. Prav lahko se ti koncem meseca zazdi, da bi moral zaslužiti več ali pa zadovoljno ugotoviš, da si več dobil, kot bi v resnici moral.

Toda tudi če delaš tako, ti ne sme biti norma napačno izračunana. Točna ti je pa le tedaj, če

mezdni zapisovalci po oddelkih pravilno pišejo. Tukaj je verjetno največ napak. Na žalost se mezdni listki slabo pišejo, mnogokrat nečistljivo, mnogokrat pa tudi tako malomarno, da na podlagi teh listkov vsak dan knjigovodstvo, ki izračuna tvoj zaslužek, dobi čisto drugo številko, kot pa bi jo moralo, če bi bilo na listku točno in pošteno napisano kar si napravil.

Mi teh nepravilnosti ne bomo odpravili drugače, kot da jih delavec sam vsak dan kontrolira. Dolžnost meznega zapisovalca je, da na licu mesta v oddelku prekontrolira število komadov, ki si jih izdelal in pravilno čitljivo izpolni listek. Ker mezdni listek ni nič drugega kakor potrdilo o tvojem delu, ima vsak delavec pravico in dolžnost, da ta listek pri izpolnjevanju prekontrolira.

Morda bo kdo rekel, da to ni važno, da bo izgubil minuto ali dve po končanem delu, če bo listek še pregledal. To se izplača! Če si osem ur delal in garal, je vredno, da stopiš k zapisovalcu ter svoj listek pregledaš, kajti to je podlaga za tvoje plačilo.

Iz tehnične pisarne

V mesecu aprilu in začetku maja nas je obiskal lastnik velike ameriške tvrdke, gospod Robinzon, iz New Yorka. Njemu dobavljamo velike količine T. V. stolčkov. Z nami se je pogajal tudi za velike količine obešalnikov in raznih drugih artiklov, ki pa smo jih odložili zaradi zasedenosti naše kapacitete v proizvodnji.

V tem mesecu smo dobili novo tračno žago za stolarno in nov brusilni stroj za lesno brusilnico. Zanimivo je, da je stroj izdelan v Sloveniji, cenejši in celo boljši od tovarne »Bratstvo« iz Zagreba. Tudi tračna žaga je cenejša za 200.000 din od zgoraj omenjene tovarne.

V mesecu aprilu je bila realizirana produkcija 24.500.000 dinarjev. Letos smo na ta način že dosegli 100 milijonov dinarjev realizacije proizvodnje ali dve tretjini celotne lanskoletne produkcije.

Naročila za domači trg se večajo. Posebno se uveljavljajo izdelki tapetniške delavnice. Naše vzmetnice slovijo kot najboljše. Delavnica ima toliko naročil, da kljub povečani kapaciteti ne zmaguje vseh naročil. Veliko naročil imamo tudi za karnise. Samo v začetku meseca bi morali dobiti 900 karnis več, kakor jih produkcija zmore.

Nabava surovin poteka ugodno. Podjetje je do konca aprila nakupilo preko 7.000 m³ bukove hlodovine. Podjetje si je zaguaralo bukovino tudi za prihodnje leto. Imamo dogovor, po katerem bomo prejeli v mesecu novembru in decembru 3.000 m³ bukove hlodovine.

Tudi nabava jelove hlodovine uspešno poteka. Kljub zalogi 1.000 m³ imamo pogodbo za dobavo nadaljnjih 4.000 m³ v mesecih junij, julij in avgust.

Težave pa imamo pri nabavi drugih surovin kakor papirja, kleja, žičnikov, žice itd. Zaradi slabih dobav so bile motnje v proizvodnji pogoste. Samo papirja porabimo na mesec 6 ton, in če nam ga zmanjka, nam to silno zmanjša proizvodnjo.

Upamo, da bo naše skladišče vedno z vsem materialom v zadostni količini založeno, sedaj, ko imamo nabavljajča potrošnega materiala.

Tekom meseca bodo dograjena stránišča v tovarni ter napeljan vodovod za pitno vodo, ki jo delavstvo silno potrebuje.

Mizarna ima zopet velika naročila. Komaj je izgotovila naročila za opremo delavskih domov v Trepči, smo pričeli s produkcijo novih furniranih raztegljivih miz in dveh tipov vitrin za jedilnice. Za ta naročila se zahteva preciznost in dobra kvaliteta. Mizarji se bodo morali zelo potruditi, da bodo naročila uspešno izvršili.

Lokev je spremenjena v skladišče. Z začudenjem je marsikateri mimoidoči opazoval, kako valijo bukovo hlodovino naši delavci v vodo. Imamo veliko srečo, da imamo Lokev, kajti druge slične tovarne, kakor n. pr. Javor v Pivki, imajo velikanke betonirane baze za shranjevanje bukovine preko poletnih mesecev, ker se bukovina pokvari in izgubi na svoji kvaliteti. Bukovina mora biti sekana v zimskih mesecih, a na žagi zrezana najkasneje do 15. aprila. Industrija, kjer režejo preko

vsega leta, si pomaga na način, kakor naše podjetje. Stroški take manipulacije so dejansko nekaj večji, toda prihranek na kvaliteti povrne ves naš trud.

Začela so se pripravljala dela za betoniranje sušilne lope. Lopa bo delana v režiji pod vodstvom mojstra Mesarja Viktorja. V letošnjem letu, in to verjetno do konca meseca avgusta, bo zgrajeno 200 m lope. Za lopo je napravilo načrt podjetje »Slovenija - projekt« v Ljubljani. Proračun gradnje je po njegovi kalkulaciji približno 9 milijonov dinarjev. Naši strokovnjaki trdijo, da se bo delo opravilo kar za 3 milijone ceneje. Veseli bomo, če bo to res.

Po vseh poslopih tovarne se vgrajujejo ventilatorji, ki služijo za zračenje prostorov. Ventilatorji, montirani v ročni brusilnici in politirni, so pokazali, da služijo svojemu namenu ter je v teh prostorih mnogo boljši zrak kot poprej. Počasi, toda neprestano, se tudi pri nas izboljšujejo delovni pogoji.

KAKŠNI DOBITKI BODO NA TOMBOLI

Odbor za organizacijo tombole v Logatcu je zbral že ogromno dobitkov, tako, da je vrednost vseh 403.000 dinarjev. Po vrednosti dobitkov bo to tombola velikega obsega, ki bo marsikoga prijetno presenetila in osrečila. Naj naštejemo samo nekaj dobitkov kakor: nov radio aparat, moško kolo, kauč, kuhinjska oprava, otomana, prašič, blago za moško obleko, 4 metre bukovih drv, brezplačne desetdnevne počitnice v Lovranu, 100 kg bele moke ter še 30 činkvinov, 60 kvatern, 100 tern in 200 amb.

Logaška podjetja so se pri darovanju dobitkov zelo lepo odrezala, in sicer kot prva je Mehanična delavnica prispevala 16.000 din, Gostinsko podjetje Gor. Logatec 20.000 din, gostinstvo Dol. Logatec 20.000 din, Trgovsko podjetje v Dol. Logatcu 20.000 din, Mesarija 10.000 din, Lekarna 6.000 din, »Slovenija vino« 15 butelj, »Vino« Ljubljana okolica 15 butelj, Mlin je dal 100 kg bele moke, poslovalnica »Les« Logatec je dala otomano, veliko pa je prispeval KLI, ki je dal radio in še nekaj drugih dobitkov.

Tudi logaški obrtniki so se doslej že lepo odzvali. Debevc Anton je daroval par otroških čevljev, Dolar Stane dve trajni, Grom Franc 1 dobitok, Jernejčič Anton 1 kapo, Kralj 1.000 din, Oblak Franc 1 plašč za kolo, Rožmanc Jože 2 okvirja za slike, Šemrt Leopold 1 dobitok, Verbič Avgust 1 dobitok, Zupanc Jože 1.000 din in Kette 2 slike.

Da bo tombola še lepša, vabimo še ostala logaška podjetja in obrtnike, da po svoji moči prispevajo dobitke. Že sedaj zbrani dobitki pa nam jamčijo, da bo to tombola, kakršne v Logatcu še ni bilo.

DOPISUJTE V LOGAŠKE NOVICE

Pazimo na deske!

V obratnih prostorih, še bolj pa okrog poslopij, na skladiščih, vidiš razmetane kose desk, špal, kantle, pa tudi cele deske, palice itd. Hodimo po teh »odpadkih«, dež jih moči, počasi pa le zginejo, nekaj se jih popolnoma uniči, da še za kurjavo niso dobri, nekaj pa jih gre z drvni vred v peč.

Nihče od nas se ne razburja preveč. Največ je takih, ki si mislijo »saj je državno«, kljub temu, da marsikdo ve, da se dela škoda. Niti malo ni res, da je vse odpadek. Niti malo ni res, da je stara špala za ogenj, še manj je res, da je streha iz kope neuporabna. Vse je dobro! Če danes ne potrebujemo, bomo pa jutri!

Vse take odpadke, ki nam lahko koristijo, pa tudi ves ostali les, ki se nam zdi morda neuporaben, je treba skrbno čuvati, zlagati po dimenzijah, okriti itd.

Niti malo ni res, da je to »državno«, res je, dragi tovariš in tovarišica, da je vse to naše, in ker je naše, je tudi tvoje. Če doma vse skrbno pospraviš, da vsako stvar čim delj čuvaš, ker veš, da ti bo še koristila, velja to tudi v tovarni za nas vse skupaj.

Da je neka reč državna in da tisto lahko uničuješ, je geslo neumnih ljudi. Kajti, tudi če poškoduješ cesto, občinsko hišo ali karkoli, ne bo plačala »država« iz neke blagajne, kamor denar priteka iz zraka, temveč iz tvojega lastnega žepa, ker boš moral plačati več davka in drugih dajatev.

Les v podjetju, kakor tudi ves drug material s tovarniškimi poslopiji, pa upravlja naš kolektiv samostojno. Več ko boš napravil škode, več jo boš moral plačati, ne iz lastnega žepa v gotovini, temveč celotni dohodek kolektiva bo manjši. Iz dohodka pa se plačujejo mezde, boljšajo delovni pogoji itd.

Mislím, da je popolnoma jasno, da je interes vsakega, da pazimo tudi na take stvari, kot je material in manj dober les, kajti tudi tukaj so milijoni.

Naša blagajna priporočja

Pri mesečnih izplačilih zaslužka je tako drenjanje, kot da bi se kdo bal, da ne bo dobil denarja. Blagajnik odgovarja, da izplača vsem v redu. Zaradi tega bo odslej blagajnik izplačeval mesečne zaslužke po posameznih oddelkih.

Pri izplačilu mora vsak prejemnik denarja takoj ves denar prešteti. Prešteti denar mora odgovarjati z vsoto, ki je napisana na plačilni kuverti. Vsaka poznejša pritožba, češ, da ni bilo v kuverti toliko denarja, kot je pisano, se ne bo upštevala.

Ako imaš odtegljaje, so ti zabeleženi na zadnji strani plačilne kuverte. Tudi to kontroliraj! V kuverti je tudi plačilni listek, tudi ta mora odgovarjati vsoti zasluženega denarja.

Ako si prepričan ali se ti samo zdi, da si dobil premalo denarja ali nepravilno plačane ure, za-

htevaj takoj pojasnilo od uslužbenk meznega knjigovodstva. Vsako tako stvar je treba takoj razčistiti, da ne boš na svojem dohodku prikrajšan.

Glede dajanj akontacij je bilo mnogo diskusije. Na koncu je bil sprejet sklep, da je treba akontacije omejiti na najnujnejše primere. Z akontacijo se ti razbije tvoj mesečni prejemek, seveda pa ni nikjer rečeno, da v nujnih primerih akontacije ne boš dobil. Znesek akontacije pa ne sme presegrati polovico tvojega mesečnega zaslužka.

Potni stroški se povrnejo delavcu ali uslužbencu le takrat, če ima za potovanje službeni nalog. Službeni nalog se dobi v tajništvu podjetja. Nalog podpiše tajnik ali direktor podjetja. Po opravljenemu potovanju se na posebnem obrazcu, ki se dvigne v blagajni podjetja, napravi potni obračun. Podjetje plača vsakemu, ki je bil na potovanju, dejanske stroške (vlak, avto) prometnih sredstev ter dnevnico. Dnevnica je določena po tarifnem pravilniku. Šele na podlagi obračuna, ki ga mora potrditi tajnik ali direktor ter ob predložitvi potnega naloga, izplača blagajna potne stroške.

Delavci večkrat prodajo podjetju rjuhe, stare nogavice, ki se uporabljajo v proizvodnji. Izplačilo za to se dobi samo na ta način, da se blago odda v skladišču. Sladiščnik napravi prejemnico v dveh izvodih ter s svojim podpisom potrdi prejem. Na prejemnico mora napisati tudi znesek, ki se naj izplača. S prejemnico moraš k blagajni podjetja, kjer ti izplačajo znesek.

Zaradi blagajniškega maksimuma, ki ne sme presegrati din 5.000, se lahko dogodi, ko prideš po izplačilo, da ni denarja. Zato moraš na izplačilo počakati do naslednjega dne.

Na splošno pa velja, da je poslovanje z denarjem precej težavno, kajti biti mora točno, tako, da ni oškodovan pri izplačilu ne blagajnik niti tisti, ki denar prejme.

ALI KAJ ČITATE?

Morda še ne veste, da posluje v Narodnem domu v Dolenjem Logatcu knjižnica. Šteje preko 2470 knjig najrazličnejše vsebine. V svojih seznamih ima največ leposlovnih, pa tudi mnogo mladinskih in znanstvenih knjig. Knjižnica stalno dopakuje nove knjige, tako, da dobi lahko vsako takoj po izidu.

Knjižnica šteje 504 člane, ki si redno izposojajo knjige. Vabi pa še vse ostale, ki se zanimajo za lepo knjigo, da postanejo njeni člani. Knjige si lahko izposoja vsak proti malenkostni odškodnini.

Knjižnica je odprta vsako sredo od 5. do 8. ure zvečer.

ZAHVALA

Krajevni sindikalni svet Logatec se zahvaljuje Izvršnemu odboru sindikalne podružnice KLI Logatec, kakor tudi njenim članom, ki so s svojim požrtvovalnim delom pripomogli k uspehu prvomajske veselice. Upamo, da se bodo tudi v bodoče člani vaše podružnice odzvali našemu pozivu in s tem omogočili uresničiti postavljene namaloge.

KSS Logatec

Še teh devet...

I.

Naj tudi jaz en' malo,
napišem vam za šalo
od KLI-ja par novic
zares, pa ne za vic.

II.

Še ne pred davnim časom,
med delovnim se časom,
zgodil je karambol,
res težka je ta bol.

III.

Lojz Staneta za vrat tišči,
okrog pa roj mu žensk vrešči,
potem pa mojster prihiti,
vse skupaj delat napodi.

IV.

Ko Stražar v strojno prihiti,
vse se ga razveseli,
adijo urna plača ti,
zdaj norma naša plača si.

V.

Nikar vse ne verjemi
ter k srcu si ne ženi,
če Janez ti kvanta:
»Spet bo plača znižana!«

VI.

V Logatcu se gradi načrt
in Polde od skrbi je strt,
za gradnjo doma »Partizan«
ku je misel noč in dan.

VII.

Se delavski bo dom gradil,
se večkrat ples bo tam vršil,
le zdrav ostani pol Prčon,
zdaj bomo imeli sindikalni dom.

VIII.

Smo srečni in veseli,
da smo vsaj preživeli
revizijo v zadnjih dneh,
saj šlo ni nič za smeh.

IX.

Ker novic več ne poznam,
zato prav hitro naj končam,
do drugič vam še kaj pripravim,
medtem vas pa lepo pozdravim.

»Osa«

Ni v delovnem redu

Namreč odstavek o lepem vedenju. Kako naj se ljudje med seboj vedejo, bodisi na delu ali izven dela, v sami družini, na cesti, je napisan zakon, ki je star sto in sto let.

Očita se nam, da smo na vljudnost pozabili, vemo pa, da v stari Jugoslaviji niso bili samo vljudni ljudje, bilo je več klanjanja, kar pa še ni prava vljudnost. Klanjati si se moral denarju, to je tistemu, ki je imel denar, čeravno je bil od tebe mlajši in nevednejši.

Danes tako klanjanje ni potrebno, kajti tako klanjanje žali poštenega človeka. Toda prav danes moramo v še mnogo večji meri gojiti pravo in dostojno vedenje, s katerim kažemo svojo srčno kulturo in spoštovanje do svojega bližnjega.

Ne denarju, pač pa starosti, znanju in še vsem drugim dobrim lastnostim človeka, mora veljati naše spoštovanje.

Nikjer ni zapisano, toda ali ni lepo, če bivši učenec pozdravi na cesti svojega starega učitelja, ali ni lepo, če mlado dekle pozdravi starejšo ženo, ako se srečata na poti. Čudno izgleda, če mladi frkolin, ki je komaj prenehal drgniti šolske klopi, ob srečanju s starejšim človekom, pogleda v tla in gre mimo. Ali je lepo, če mlada tovarišica z maturo obrne oči v stran, ko gre mimo stare mame? Čudno izgleda, če osemnajstletni delavec v tovarni revska na mojstra, ko ga ta posvari za napačno delo. Čudno izgleda, če pride mladenič v obratno pisarno, pa pravi mojstru, ki že trideset let pušča svoje sile v tovarni: »Poslušaj Turšič, rabim to in to...« Ali se vam ne zdi, da bi bilo lepo in pravilno, če bi rekel osivelemu mojstru vsaj to, kar si je v tridesetih letih zaslužil z delom svojih rok in svoje glave namreč: »prosim, mojster«.

Veliko je takih primerov, ki bi z malo truda olepšali življenje okrog nas, s prijazno besedo pa dali priznanje staremu delavcu ali delavki, ne zaradi denarja, pač pa zaradi dela, znanja, starosti in spoštovanja.

Takih reči je še mnogo. Na primer, da pozdravi prvi tisti, ki stopi v hišo, v sobo, v pisarno ali kakršen koli lokal. To ni v nobenem zakonu, pač pa so pravila, ki morajo preiti človeku v kri. So stvari, ki spadajo k naši srčni kulturi.

Biti ponosen in samozavesten, toda obenem gojiti spoštovanje do svojih bližnjih, ni slabost, temveč dokaz, da je človek dobro vzgojen.

Fant, ki sedi pijan za mizo v gostilni ali po cesti razgraja, ne kaže moštosti, kot si morda pri sebi misli, tudi tisti, ki vrže kamen v cestno svetilko ali polomi vrtno ograjo, ni pogumen, temveč neumen.

Kvantanje, preklinjanje, ni dokaz človeške moči, pač pa posurovelosti. Mož, ki pretepa ženo, pijančuje ali živi nemoralno, ni ponos današnjega človeka.

Ni dovolj, da morda nekdo samo v družbi dobro dela, v vsem ostalem življenju pa je tak, kakor smo prej navedli. Človek naše stvarnosti mora biti vsestransko dober, z glavo, pridno roko in človek z visoko moralno in srčno kulturo.

DISCIPLINSKE KAZNI

V mesecu aprilu sta bila kaznovana naslednja tovariša: Černe Vinko s pismenim strogim javnim ukorom, zaradi nerednega prihajanja na delo in Roškar Ivan s pismenim javnim ukorom, zaradi neupoštevanja pravil podjetja.

Namen izrečenih kazni je vzgojnega pomena in upamo, da bo navedena odvrnilo od nadaljnjih prekrškov.

Za čim pravilnejšo razdelitev ustvarjenih plačnih fondov

Od čim pravilnejše razdelitve plačnih fondov v veliki meri zavisi uspeh v proizvodnji ter potolaži medsebojna očitanja o previsoki ali prenizki plači, ki naj bi jo imeli poedinci. Načinov razdelitve plačnih fondov imamo več, a najbolj poznani so: plačevanje po izdelanem kosu, t. j. po produktivnosti dela, plačevanje v razponu po fazah in normah. V tem članku imam namen dotakniti se samo zadnjih dveh, ker ti dve tudi v glavnem prideta v poštev v naši tovarni.

a) Plačevanje po fazah dela v razponu:

V dosedanjem našem tarifnem pravilniku so bile predvidene plače po fazah dela v razponih, recimo od 32 do 34 din na uro. Pri vstopu novega delavca na delo se mu je običajno dodelila najnižja tarifna postavka, ki se mu je potem, po pokazani pridnosti in sposobnosti in drugih okoliščinah, ki vplivajo na višino zasluzka, zvišala do predvidenega maksimuma za dotično fazo, a imeli smo tudi slučaje, da se je zopet ista zniževala, ker delavec ni kazal toliko volje do dela, kakor v začetnih mesecih, kar je rodilo medsebojna očitanja, češ »prilizuje se pa imaš večjo tarifno postavko«, ali pa obratno »pokaži se na delu pa boš dobil več«. Ker ni bilo določenih meril o količinah in kvaliteti, ki jih mora delavec doseči v odrejenem času, ni bilo tudi dejansko mogoče pobijati takih govoric, a zraven tega se je za odrejenimi tarifnimi postavkami skrival marsikdo, ki mu je tovarna celi mesec deveta briga, a prva pri izplačilu. Taki ljudje so dosegli svojo tarifno postavko ter se zelo malo zmenili, če jo tudi zaslužijo. Navedeno in pa težave okrog odrejevanja tarifnih postavk za vsakega delavca je vzpodbudilo tudi naš Upravni odbor, da pristopi k normiranju del po fazah ter potolaži one, ki so trdili, da imajo premalo na uro, a vzpodbudi k večji storilnosti one, ki jim je bilo očitano, da imajo na uro preveč v razmerju s tarifno postavko drugih delavcev.

Kaj pa je norma? Norma je to, da se za odrejeni delovni čas določi tudi katero količino izdelkov mora delavec proizvesti na dotični fazi dela. Vsi, ki delajo na normirani fazi dela, imajo enotno tarifno postavko, ki je osnova za obračun zaslužkov delavcev dotične faze. Primer: za neko fazo dela je odrejena enotna tarifna postavka 32 din na uro ali za 8-urni delavnik 256 din. Za isto fazo je predvideno, recimo 100 obešalnikov. Delavec, ki je v 8 urah izdelal točno 100 komadov je

torej ta dan dosegel tudi popolno njegovo urno postavko, torej zaslužil 256 din. V tem slučaju rečemo, da je normo dosegel 100 %. Če pa je delavec namesto določenih 100 komadov izdelal 110 komadov se je njegov za služek dvignil za 10 komadov, ter normo presegel za 10 %, za kolikor se mu dvigne tudi njegov zaslužek, ali praktično 10 % plače več, torej 25.60 din. Če pa je delavec tega dne izdelal namesto 100 komadov samo 90 komadov, rečemo, da je normo dosegel samo 90 %, ali dotičnega dne je zaslužil manj 25.60 din.

Kakšne prednosti pa vidimo iz tega načina plačevanja? Glavne so:

a) Storilnost se bo dvignila, ker bo vsak delavec imel interes čim več proizvajati s ciljem boljšega zasluzka, kar bo koristilo njemu, a tudi tovarni, ker bo izpolnjevala prevzete obveznosti do svojih odjemalcev.

b) Pomirjena bodo medsebojna nasprotja in očitanja, da ima nekdo na isti fazi preveč plače, a drugi premalo.

c) Po količinah, ki prehajajo dnevno iz faze v fazo lahko mojstri in predelavci točno ugotovijo, koliko rabijo delovne sile za poedine faze, kar omogočava pravilnejši raspored delovne sile na kar bodo tudi delavci sami vplivali, kar smo videli na zadnjem množičnem sestanku sindikata.

d) Delavci, ki na fazi dela na katero so sedaj razporejeni, ne bodo mogli doseči predvidene storilnosti, bodo lahko zahtevali, da jih tehnično vodstvo premesti na ono fazo, na kateri smatrajo, da bodo dosegli predvideno storilnost.

e) Odpadli bodo tudi očitki mojstrov in ostalega tehničnega kadra, da se preveč hodi na stranišče, klepetanje in kajenje, ker bomo sami gledali, da to opravimo v čim krajšem času, da ne bi bili »pod normo«.

f) Sami bomo zahtevali, da, če predhodna faza ne daje dovolj polizdelkov, da jo tehnično vodstvo okrepi z delovnimi močmi, ali pa zmanjša število na onih fazah, ki dobijo premalo polizdelkov.

Največja resnica pa je ta, da normirano delo ne trpi lenuhov in onih, ki vidijo tovarno samo pri plači, a so pripravljene dati tovarni samo toliko, kolikor jih goni kontrola, če pa bi bilo mogoče — nič.

S te strani moramo pozdraviti sklepe UO in DS in zahtevati, da ne ostane na pol poti ter normira vsa dela v tovarni, ki se dajo pravilno časovno meriti.

Petkovšek Jože

KINO

KAJ BODO VRTELI V LOGAŠKEM KINU

V mesecu juniju bo v Logatcu naslednji kino-program:

Vrag vzemi slavo, ital. film,
Pariz poje, franc. film,
Harlem, ameriški film,
Ni miru pod oljkami, italijanski film,
Poštna postaja, ameriški film,
Tajinstveni profesor.

V skladišču potrošnega materiala odkupujemo vsako količino starih, izpranih rjuh iz domačega platna. Cena zavisi od kvalitete ter znaša za dobro rjuho din 800 dinarjev.

SPREJETI V MESECU APRILU

Delavci: Uršič Pavle, Možina Franc, Arhar Zdenka, Amlinar Neža, Arhar Marija, Kus Pavla, Bogataj Vencelj, Jereb Jožefa, Trepal Ludvik, Škof Matevž, Jereb Pavel, Maček Janez, Loštrik Jakob, Bognar Elizabeta, Musec Janez, Lampe Ivan, Čuk Matilda, Maček Branko, Kržič Stane, Moljk Cirila, Arhar Franciška, Hrblan Franc, Trček Andrej, Istenič Cilka, Jerina Janez, Grom Angela, Merhar Marija, Marolt Viktor, Rupnik Miroslav, Jereb Nada, Skvarča Valči, Lukan Katarina, Habjan Anton, Novak Jože, Merlak Ivanka.

Prenehanja delovnega razmerja: Čepič Janez, sporazumno, Menart Štefan, sporazumno, Leskovec Vida, na lastno željo, Velikanje Cveto, sporazumno.

Tiska tiskarna Umetniškega zavoda v Ljubljani